

TRT ve İhtiyaç Fazlası Personel Üzerine...

EMO Ankara Şubesi Basın - ankara.bulten@emo.org.tr

Uzun süredir kamu yayıncılığı ilkelerinden giderek uzaklaşan TRT Kurumu'nda uygulanan personel politikası yaşanan en son sorun olarak karşımıza çıkmakta. Bu politikayla hem deneyimli kadroyu tasfiye hem de güvenceli istihdamı yok etme süreci işliyor.

9 Temmuz 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 703 sayılı KHK ile başlayan süreç, 15 Temmuz 2018 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ndeki TÜRKİYE RADYO-TELEVİZYON KURUMU'na ilişkin yapılan birçok yeni düzenleme ile devam etti.

Ana başlıklar halinde özetlemek gerekirse;

- 2954 Sayılı Kanun'un 16 maddesiyle düzenlenmiş olan TRT'nin teşkilat yapısı lağvedilip, yeni teşkilatı kurma yetkisi TRT Yönetim Kurulu'na devredildi.
- TRT Yönetim Kurulu'na, yurt içinde ve yurt dışında şirket kurma, ortak olma, devralma yetkisi verilip; gerek bu şirketlerin gerekse TRT Kurumunun her türlü alım, satım, hizmet, danışmanlık, yapım ve taşıma işleri ile bu hususlara ilişkin ihale işlemleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamı dışına çıkarıldı.
- TRT Yönetim Kurulu, hem TRT Kurumu'nda hem de şirketlerinde istihdam etmek üzere "Özel Hukuk Hükümlerine Tabi Personel" (4857 sayılı İş Kanununa tabi "İşçi") statüsünde personel alma ve ücretlerini belirleme yetkisine kavuşturuldu.
- Ayrıca 2954 sayılı kanuna eklenen Geçici 14. Madde ile; 9 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla emekli olma hakkı elde etmiş olan personele Emekli İkramesi % 30 ve % 50 fazlasıyla almak suretiyle teşvikle emekli olma hakkı tanındı.
- Yine 2954 sayılı kanuna eklenen Geçici 15. Maddeyle ; TRT Yönetim Kurulu'na 9 Temmuz 2018'den itibaren 1 yıl içinde, kurumdaki İSTİHDAM FAZLASI PERSONELİ (İFP) belirleme, Devlet Personel Başkanlığına bildirme yetkisi verildi. İFP olarak bildirilen bu personelin, kurumda almış oldukları aylık, ek gösterge varsa ikramiye, her türlü zam ve tazminat haklarını, atanacakları diğer Kamu Kurum/Kuruluşlarında da almaya devam edeceği hükmüne yer verildi.

Bu yetkilerle donatılan TRT Yönetimi, ilk iş olarak 9 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla emeklilik hakkı kazanmış personelin listesini hazırlayarak görev yaptıkları birimlere gönderdi ve Geçici 14. Madde kapsamında teşvikle emekli olmalarını, aksi halde Geçici 15. Madde kapa-

mında İFP olarak başka kurumlara gönderileceklerini belirtti. Sayıları 2100 civarında olan bu personelin yaklaşık olarak 1800'ü, 9 Eylül 2018 tarihine kadar dilekçe vererek teşvikle emekli olma yolunu seçti. Geriye kalan 300 personel, İFP olarak başka kurumlara gönderilme tedirginliği içinde çalışmaya devam etti.

10 Mayıs 2019 tarihine gelindiğinde İFP listeleri birimlere gönderilmeye başlandı ve TRT Yönetim Kurulu kararıyla toplamda 169 personelin (26'sının kendi isteğiyle) İFP olarak belirlendiği ortaya çıktı. İsteği dışında İFP listesinde adı bulunan 143 personelin hangi ölçüte göre belirlendiği, TRT Yönetimi'nin 21.05.2019 tarihinde resmi web sitesinde yaptığı **basın açıklamasındaki***, anılan listenin "2018 yılı Temmuz ayında çıkan emeklilik teşvikinden faydalanmayan çalışanlar arasından belirlenmiştir" ifadesiyle açıklığa kavuştu.

Yani TRT Yönetimine göre "teşvikle emekli olmayı reddetmek" İFP olmanın gerekçesi olarak sunuldu. TRT Yönetimi, yaptığı resmi açıklamasında ikinci bir gerekçe ortaya koymadı; çünkü söz konusu personel, en az 30 yıllık bilgi ve birikime sahip, birfiil çalışan, üreten, en değerli yıllarını kamu hizmeti yayıncılığına adanmış emekçilerdi. Tek kusurları, teşvikle emekliliğe razı olmayarak, T.C Anayasası'nın "Çalışma Hakkı ve Ödevi" başlıklı 49'uncu Maddesindeki;

"Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır."

hükmü doğrultusunda ÇALIŞMA HAKLARINI kullanmak istemeleri idi.

Ortada ne bir özelleştirme ne de lağvedilme/kapanma hali vardı. TRT Kurumu olduğu gibi duruyor, ancak bir kısım personel başka kurumlara gönderilmek isteniyordu. Bunu yaparken de "aldıkları ücret düşmeyecek" denilerek olası itirazların önü kesilmeye çalışılıyordu.

Mesleğinin değerini bilen TRT emekçileri yapılan bu haksızlığa karşı seslerini yükseltti. KESK'e bağlı HABER-SEN öncülüğünde ve Odamızın da destek verdiği, basın açıklamaları, Meclis grup toplantılarına katılım, Milletvekili soru önergeleri, aydın ve sanatçıların sosyal medya üzerinden yayınladıkları destek videoları vb. tüm yollar ile seslerini duyurmaya çalıştılar ve başardılar. TRT Emekçileri, mevcut koşullarda bu süreci durdura-

masalar da en azından yapılmak isteneni deşifre etme başarısını gösterdiler.

Sürece hukuki açıdan yaklaşmak gerekirse, bilindiği üzere, kamu kurum ve kuruluşlarının yöneticileri, tesis ettikleri her idari işlemde "KAMU YARARI"nı gözetmek zorundadır. Tesis edilen İFP işleminde hiçbir şekilde kamu yararının gözetilmediği açıktır. Zira onca yıllık emek, bilgi, birikim bir anda çöpe atılmakta, bu çalışanlar meslek hayatlarına sıfırdan başlamak zorunda bırakılmaktadır.

Diğer yandan, 10 Mayıs 2019 tarihinde TRT Kurumu'nun sınırlı bir bölümünde organizasyon yapısının değiştirildiği **duyurulmuştur**. TRT Kurumu'nun en temel yapı taşları olan "HABER VE SPOR YAYINLARI DAİRESİ BAŞKANLIĞI" ile "TELEVİZYON DAİRESİ BAŞKANLIĞI" lağvedilmiş, daha önce Koordinatörlük olan "İÇ YAPIMLAR", yeni dönemde Daire Başkanlığı yapılmıştır. Lağvedilen başkanlıkların alt birimleri diğer daire başkanlıklarına veya doğrudan Genel Müdür Yardımcılarına bağlanmıştır. Bunun dışında kalan Hukuk Müşavirliği, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Yayın Denetleme Ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı, Genel Sekreterlik, Özel Kalem Müdürlüğü İle Radyo, Dış Yayınlar, Dış İlişkiler, Müzik, Arşiv, Strateji Geliştirme, Bilgi Teknolojileri, Stüdyolar Ve Program İletim Sistemleri, Verici İşletmeleri, Muhasebe Ve Finansman, Satınalma, İnsan Kaynakları, Eğitim, Reklam-Tasarım-Tanıtım Ve Destek Hizmetleri daire başkanlıkları aynen muhafaza edilmiştir. Yani bu düzenlemelerle Kurum genelini etkileyen ve bunun sonucunda da bir kısım personelin istihdam Fazlası Personel (İFP) olarak belirlenebilmesine yol açabilecek hiçbir değişiklik yapılmamıştır.

Organizasyon yapısı değiştirilen Haber ve Spor Yayınları Dairesi Başkanlığı, Televizyon Dairesi Başkanlığı ve İç Yapımlar Koordinatörlüğü bünyesinde çalışıp İFP olarak belirlenenlerin sayısı sırasıyla 12, 5 ve 36 yani toplamda 53 çalışandır. Toplamı 169 personelden oluşan İFP listenin 116'sı yapısı değiştirilmemiş olan birimlerde çalışanlardır.

Normal koşullarda istihdam fazlası personelin belirlenmesi için öncelikle kapsamlı bir yeniden yapılanmanın hayata geçirilmesi, birim görevlerinin kaç personel ile yürütülebileceği (norm kadro) çalışması yapılması, personel fazlası olan birim varsa bunların personel eksikliği olan birimlere (gönüllülük esasına göre) aktarılması ve neticede hala fazlalık varsa o zaman da personelin sicili, başarı düzeyi, yetkinliği, eğitim durumu, hizmet süresi, unvanda bekleme süresi, disiplin cezaları vb. objektif ölçüte göre bir değerlendirme yapılması gerekmektedir. Ancak TRT Kurumu bunları yapmak yerine, teşvikle emekli olmayı reddeden 300 personelden 143'ünü İFP olarak belirlemiştir.

TRT Yönetimi resmi web sitesinden 21.05.2019 tarihinde yaptığı açıklamada "İFP listesinde yer alan çalışanların hiçbir hak kaybı olmayacağını" ifade etmiştir fakat başka kurumlara atanmaları halinde, bu personelin "fazla mesai", "Toplu Sözleşme kazanımları" (aylık 125 TL, Giyim Yardımı ve Koruyucu Gıda Yardımı) ile "Basın Kartı" ve "Lojman" haklarını kaybedecekleri açıktır. Ayrıca, atandıkları kurumlardaki kadroların "ek gösterge farkı" da yine bu çalışanlarca karşılanacak, bu da ek bir mağduriyet oluşturmaktadır.

Ayrıca, yayıncılık alanında faaliyet gösteren tek kamu kurumu olan TRT'deki unvanlar dikkate alındığında, yapılmaya çalışılan uygulamanın ne denli yanlış olduğu net bir şekilde görülmektedir. İFP olarak belirlenen örneğin "Sanatçı", "Prodüktör", "Spiker", "Yapım ve Yayın Elemanı" gibi unvanlarda çalışanlara başka bir kamu kurumu bulmak pek mümkün değildir. Gönderilecekleri kurumda mesleklerini yapamayacakları düşünülürse 30 yılı aşkın bir bilgi birikiminin heba olması kaçınılmazdır. Zira, yapım ve yayın kadrolarında çalışanlara başka kurum bulmakta zorlanan Devlet Personel Başkanlığı, bu sorunu yayınlanan yeni bir Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (19.06.2019 – CK-39/5 md) ile aşmaya çalışmak zorunda kalmıştır. Buna göre;

"GEÇİCİ MADDE 1- (Ek:RG-19/6/2019-30806-CK-39/5 md.) (1) 2954 sayılı Kanuna 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 95 inci maddesiyle eklenen geçici 15 inci madde kapsamında Devlet Personel Başkanlığına bildirilen personelin atama teklifleri mevcut unvanları esas alınmak suretiyle yapılır. Atama teklifinin yapılması ile birlikte diğer mevzuattaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın atama teklifi yapılan kamu kurum ve kuruluşlarına kadro ve pozisyonlar ihdas edilmiş ve mevzuatı uyarınca düzenlenen ilgili cetvel ve bölümlere eklenmiş sayılır. Söz konusu kadro ve pozisyonlar herhangi bir şekilde boşalmaları halinde iptal edilmiş sayılır."

hükmü doğrultusunda, yapım ve yayın unvanlarındaki personelin bu unvanları, hangi kuruma atanırsa atanсын aynen muhafaza/ihdas edilecektir. Yani örneğin bir Sanatçı Tarım Bakanlığına atanabilecek ve emekli olun-caya kadar bu unvan ile çalışacak, emekli olduğunda bu kadro iptal edilecektir. Böylesine bir uygulamada kamu yararından söz etmek mümkün müdür?

Şimdiye kadar eşi benzeri görülmemiş bu uygulama, mevcut TRT Yönetiminin, bürokrasiye hediye ettiği yeni bir "atama buluşu" olarak tarihe geçebilecek niteliktedir. Ve açıkça yapılan bu haksızlık/hukuksuzluk karşısında son aşama olarak yargıya başvurulmuştur ve dileriz ki olumlu yargı kararlarıyla bu sancılı süreç son bulacak, mağduriyetler giderilecektir.